

Vergaderjaar 2003–2004

28 192

Drugsmokkel Schiphol

Nr. 26

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 10 december 2003

De vaste commissie voor Justitie¹, belast met de behandeling van de brief van de minister van Justitie van 2 december 2003 (28 192, nr. 24), heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen. De vragen zijn met de door de minister bij brief van 9 december 2003 toegezonden antwoorden hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
De Pater-van der Meer

De adjunct-griffier van de commissie,
Van Bommel

¹ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), De Vries (PvdA), Van Heemst (PvdA), Vos (GL), Rouvoet (CU), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Albayrak (PvdA), Luchtenveld (VVD), Wilders (VVD), Weekers (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Voorzitter, Çörüz (CDA), Verbeet (PvdA), Ondervoorzitter, Lazrak (SP), Wolfsen (PvdA), Tonkens (GL), De Vries (CDA), Van Haersma Buma (CDA), Eerdmans (LPF), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Van Fessem (CDA), Straub (PvdA), Griffith (VVD), Van der Laan (D66), Visser (VVD) en Vacature (algemeen). Plv. leden: Van Hijum (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Timmer (PvdA), Halsema (GL), van der Staaij (SGP), Vacature (algemeen), Van Velzen (SP), Tjon-A-Ten (PvdA), van Baalen (VVD), Blok (VVD), Hirsi Ali (VVD), Aasted-Madsen-van Stiphout (CDA), Jager (CDA), Van Heteren (PvdA), Vergeer (SP), Arib (PvdA), Karimi (GL), Buijs (CDA), Sterk (CDA), Varela (LPF), Joldersma (CDA), Ormel (CDA), Van Dijken (PvdA), Örgü (VVD), Lambrechts (D66), Rijpstra (VVD) en Hermans (LPF).

1

Wil de regering onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om douane-personeel en/of personeel van de Koninklijke Marechaussee een geman-dateerde bevoegdheid te geven een dagvaarding uit te reiken, zoals dat voor de politie bij artikel 8 van de Wegenverkeerswet geldt?

De feitelijke uitreiking van een dagvaarding wordt geregeld in art. 587 van het Wetboek van Strafvordering en kan geschieden via de post dan wel door een politieambtenaar of een door de Minister van Justitie daartoe aangewezen ambtenaar of functionaris. Bedoeld met de vraag zal vooral zijn of de vervolgingsbeslissing kan worden gemandateerd aan een politiefunctionaris, in dit geval werkzaam bij de Koninklijke Marechaussee (of de Douane, als BOA). Het antwoord op de vraag ligt in de jurisprudentie van de Hoge Raad ter zake van art. 126 Wet op de Rechterlijke Organisatie. Dit artikel bepaalt dat bevoegdheden van de Officier van Justitie in beginsel gemandateerd kunnen worden aan een andere bij het parket werkzame ambtenaar. Het dagvaarden behoort tot de bevoegdheden die in beginsel gemandateerd kunnen worden. Op grond van de jurisprudentie van de Hoge Raad, zie bijvoorbeeld het arrest van 3 juni 2003, gepubliceerd in de nieuwsbrief Strafrecht 26 juni 2003, is mandatering van de vervolgingsbeslissing aan niet bij het parket werkzame ambtenaren uitgesloten. Onder zeer speciale omstandigheden, in het in dit arrest getoetste geval betrof het een zgn. HOPPER, kan van mandatering van de vervolgingsbeslissing sprake zijn bij een functionaris die weliswaar rechtspositioneel bij de politie werkzaam is maar voor het overige voor wat betreft zijn opleiding, werkzaamheden en inkadering met een parket-ambtenaar kan worden gelijkgesteld. Met andere woorden: een onbezoldigd parketsecretaris. In de praktijk worden deze functionarissen enkel gemandateerd om een vervolgingsbeslissing te nemen in strafzaken die juridisch en bewijstechnisch eenvoudig van aard zijn, door de politierechter of kinderrechtter kunnen worden afgedaan en waarbij geen voorlopige hechtenis is toegepast. Op deze wijze zouden op beperkte schaal werkzaamheden van het arrondissementsparket verricht kunnen worden bij de Koninklijke Marechaussee. Dat is evenwel onvoldoende om tot een stofgerichte aanpak te kunnen komen, nog daar gelaten dat er aanzienlijke tijd mee gemoeid is om de betreffende politiefunctionarissen zodanig op te leiden dat aan de door de jurisprudentie gestelde eisen wordt voldaan.

2

Betreft het hier in feite een gedoogbeleid ten opzichte van een groep drugskoeriers?

Nee. Er is naar mijn oordeel geen sprake van gedogen, nu niet in zijn geheel een interventie achterwege blijft. Immers, de aangetroffen drugs worden in beslag genomen, voorts vindt registratie plaats met het oog op het herkennen en voorkomen van recidive. Indien recidive wordt geconstateerd zal bovendien volledige strafrechtelijke afdoening plaatsvinden.

3

Doet zich momenteel een verplaatsing voor van drugskoeriers naar vluchten uit andere landen dan de Antillen en Suriname?

Het is op dit moment niet eenvoudig te constateren of sprake is van verplaatsing van drugskoeriers naar andere vluchten. Wel is het zo dat op grond van de bevindingen tot nu toe ook andere vluchten dan van de Nederlandse Antillen of uit Suriname als risicovlucht dienen te worden aangemerkt.

4

Hoe pakken andere landen drugssmokkel op hun luchthavens aan?

Gelet op de termijn van beantwoording is niet de gelegenheid geweest de benodigde informatie te verkrijgen. In zijn algemeenheid kan ik berichten dat andere landen net als Nederland gehouden zijn reguliere grenscontroles uit te voeren. Daar bovenop worden in meerdere landen specifieke drugscontroles uitgevoerd. Ten dele zullen daarbij dezelfde methoden als hier in Nederland worden gehanteerd, maar één duidelijke lijn is daarin niet te trekken. De wijze waarop, maar met name de intensiteit van de controles kan sterk verschillen. De indruk bestaat dat het Nederlandse controleniveau – nog afgezien van de integrale 100%-controles – uitstijgt boven het niveau dat in andere landen wordt gerealiseerd.

5

Vinden ook controles plaats van vluchten uit Suriname en de Antillen op andere Nederlandse luchthavens (voor zover die er zijn?). Zo neen, is er niet een verplaatsing van de problematiek te verwachten van Schiphol naar andere Nederlandse luchthavens?

Voor zover ik heb kunnen nagaan, komen er geen lijnvluchten vanuit het Caribische gebied binnen op Rotterdam Airport en Maastricht. Ook in het verleden is daarvan geen sprake geweest. Uiteraard zal in de gaten worden gehouden of hierin verandering optreedt.

6

Hoe kan worden bevorderd dat drugskoeriers reeds bij vertrek niet langer op vluchten vanuit de Nederlandse Antillen en Curaçao worden toegelaten?

Het betreft een verantwoordelijkheid van de Antilliaanse autoriteiten om te voorkomen dat drugs vanaf de Antillen naar Nederland worden gesmokkeld. Inmiddels moet worden geconstateerd dat het niveau van de controles, de inzet van de Antilliaanse autoriteiten ten spijt, onvoldoende is. Nu het niet in de rede ligt te verwachten dat daarin op korte termijn verandering komt, zullen gegevens van op Schiphol aangehouden drugskoeriers aan de betrokken luchtvaartmaatschappijen verstrekt gaan worden. Het is de bedoeling dat de luchtvaartmaatschappijen maatregelen treffen om te voorkomen dat deze personen wederom met drugs naar Nederland kunnen afreizen, onder meer door hen de vlucht te weigeren. Middels dit publiek-private samenwerkingsverband wordt derhalve beoogd drugskoeriers niet langer op vluchten vanuit de Nederlandse Antillen toe te laten.

7

Is de regering bereid en in staat te bevorderen dat de douanecontrole op de luchthaven Hato op Curaçao, evenals de douanecontrole op Aruba, wordt uitbesteed aan de Verenigde Staten, opdat de efficiëntie van de controle wordt vergroot? Zo neen, waarom niet?

De controles op de luchthaven Hato betreffen de autonome bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de Antilliaanse regering. Nederland heeft hierover derhalve geen enkele zeggenschap.

8

Kan de minister een inschatting geven hoe deze beleidsvoornemens worden gewaardeerd in de andere Europese landen?

Direct na het algemeen overleg op 10 december a.s. zal ik mijn JBZ collegae van de lidstaten van de Unie per brief over het geïntensiverde beleid schriftelijk informeren. Nu mij recentelijk is gebleken dat de problematiek van de drugssmokkel vanuit het Caribische gebied naar Europa de

aandacht heeft van meerdere EU-landen, is mijn inschatting dat elke intensivering door Nederland zal worden verwelkomd. Gelet op de omvang en het karakter van de drugssmokkel is wel meer samenwerking in Europees verband noodzakelijk. Daartoe vindt thans nader overleg plaats met de Franse, Spaanse en Britse autoriteiten over een gezamenlijke aanpak van de drugshandel aan de Spaanse Zuidkust. Eveneens is inmiddels op Schiphol een Duitse politieliaison aanwezig, die tesamen met de Nederlandse opsporings- en vervolgingsinstanties onderzoekt welke mogelijkheden er zijn om tot meer samenwerking te kunnen komen.

9

Hoeveel van de in 2002 en in 2003 aangehouden drugskoeriers zijn bolletjesslikkers, hoeveel zijn duwers, body-packers en hoeveel zijn bagagesmokkelaars? Hoeveel kilo's drugs wordt gemiddeld per persoon door de afzonderlijke (4) categorieën drugskoeriers via Schiphol Nederland binnen gesmokkeld?

Over het jaar 2002 is vanaf oktober tot en met december door de Koninklijke Marechaussee bijgehouden welke smokkelmethode door de aangehouden drugskoeriers is gehanteerd. Van de in totaal 586 aangehouden drugskoeriers betrof het in 31,2% (183) slikkers/duwers; in 7,8% (46) slikkers in combinatie met een andere smokkelmethode; in 6,5% (38) bodypackers en in 54,5% (319) koeriers die de drugs in hand en/of ruimbagage smokkelde.

Vanaf januari 2003 tot en met september was 20,2% (415) van de in totaal 1661 aangehouden drugskoeriers slikker/duwer; 6,7% (139) slikker in combinatie met een andere smokkelmethode; 10,7% (222) bodypacker en 62,4% (1285) smokkelde de drugs in hand- en/of ruimbagage.

Over dezelfde periode van het jaar 2002 (oktober tot en met december) werd 5,43% (58,7 kilo) van de in totaal 1221,2 kilo drugs door slikkers/duwers gesmokkeld; 0,7% door slikkers in combinatie met een andere smokkelmethode; 6,89% (74,5) kilo door bodypackers en 86,96% (1084,4 kilo) door koeriers die de drugs in de hand- en/of ruimbagage smokkelden.

Vanaf januari 2003 tot en met september werd 7,13% (314,3 kilo) van de in totaal 4406,3 kilo drugs door slikkers/duwers gesmokkeld; 3,39% (149,6 kilo) door slikkers in combinatie met een andere smokkelmethode; 9,97% (439,6 kilo) door bodypackers en 79,49% (3502,8) door koeriers die de drugs in de handen/of ruimbagage smokkelden.

10

Hoeveel vliegtuigen komen per dag en per week vanaf de Nederlandse Antillen en vanaf Suriname via Schiphol Nederland binnen? Hoeveel passagiers zitten gemiddeld in die afzonderlijke vluchten? Wat is het gemiddeld aantal «no shows» per vlucht?

Gemiddeld komen op maandag 2 vluchten uit Curaçao, 2 uit Bonaire, 1 uit Aruba en 1 uit Suriname op Schiphol binnen.

Op dinsdag 2 uit Curaçao, 2 uit Bonaire, 1 uit Aruba en 1 uit Suriname.

Op woensdag 3 uit Curaçao, 1 uit Bonaire, 1 uit Aruba, 1 uit Sint Maarten en 1 uit Suriname.

Op donderdag 1 uit Bonaire, 1 uit Aruba en 1 uit Suriname.

Op vrijdag 3 uit Curaçao, 2 uit Bonaire, 1 uit Sint Maarten en 1 uit Paramaribo.

Op zaterdag 3 uit Curaçao, 1 uit Bonaire en 2 uit Aruba.

Op zondag 2 uit Curaçao, 1 uit Bonaire, 2 uit Aruba en 1 uit Suriname.

Het betreffen dus gemiddeld 41 vluchten per week vanaf de Nederlandse Antillen en vanaf Suriname naar Schiphol.

Afhankelijk van de grootte van het vliegtuig zitten ongeveer 200 tot maximaal 400 passagiers aan boord. Enkel door de KLM zijn gegevens over «no shows» bijgehouden op vluchten van Nederland naar Curaçao en vice versa. Tot en met juni 2003, zoals ook in de vijfde voortgangsrapportage aangegeven, betrof het aantal no shows op vluchten naar Curaçao bijna 5000 no shows boven het gemiddelde en vanaf Curaçao naar Nederland ruim 8000 boven het gemiddelde.

11

Van hoeveel drugskoeriers is, conform de eerdere afspraak met de Tweede Kamer, in 2002 en in 2003, de duur van de voorlopige hechtenis geschorst voorzover deze drugskoeriers een vaste woon- en verblijfplaats in Nederland hebben, first-offenders zijn en een dagvaarding in persoon hebben ontvangen?

In het jaar 2002 zijn 91 koeriers die aan de criteria voldaan met een dagvaarding heengezonden. Vanaf januari 2003 tot en met oktober dit jaar zijn dat 258.

12

Kan de minister inzicht geven in de financiële middelen die jaarlijks worden uitgegeven vanuit het Rijk aan de bestrijding van de drugs-smokkel via Schiphol en de concrete verdeling van deze middelen?

Prognose kosten i.v.m. aanpak drugskoeriers Schiphol

(bedragen x € 1000,-)

Kostenplaats	Omschrijving	2003	2004	2005	2006
120 Bloemendaal	totale kosten	12 896	12 896	4 299	0
130 Amsterdam	totale kosten	0	0	0	0
140 Zeist	totale kosten	41 800	41 425	13 808	0
150 Roermond	totale kosten	0	0	0	0
160 Noorderzand	totale kosten	pm	pm	pm	
	Kosten vervoer	2 772	2 772	924	
	TOTAAL	57 468	57 093	19 031	0
Schiphol Oost	Huur	5 297	5 297	5 297	5 297
	Exploitatie	9 176	9 444	9 712	10 171
		14 473	14 741	15 009	15 468
Overboekingen	Defensie KMAR	950	950	950	950
	Financiën Douane	950	950	950	950
	OM	3 500	2 400	1 200	1 200
	ZM	4 400	3 000	1 500	1 500
	Tolken/vertalers	15	90	45	45
	Reclassering	70	67	68	0
	Rechtsbijstand	pm	pm	pm	pm
		9 885	7 457	4 713	4 645
Overig	Terugkeer Antillianen en Arubanen	150	–	–	–
	KMar tbv APW/parkeetpolitietaken	1 509	1 509	1 509	1 509
	Cursus Slachtoffer in beeld RvdK	35	–	–	–
	Totaal generaal	83 520	80 800	40 262	21 622

13

Klopt het dat de extra financiële middelen die jaarlijks speciaal worden vrijgemaakt voor de bestrijding van de drugsmokkel op Schiphol hebben geleid tot een algemene uitbreiding van personeel bij de verschillende diensten en instanties op Schiphol en dat deze gelden ook ten goede zijn gekomen van de opsporing en vervolging van andere strafbare feiten op Schiphol, zoals gewelds- en vermogensdelicten en andere luchtvaartdelicten?

De extra gelden zijn per ketenonderdeel ter beschikking gesteld ten behoeve van de uitbreiding van de afdoeningscapaciteit van de drugskoeriers. In de praktijk zijn dat ruim 2000 oplopend tot ongeveer 2500 zaken (in 2003) per jaar gebleken. Daarnaast zijn deze ketenpartners op Schiphol ook werkzaam ten behoeve van de bestrijding van andere vormen van criminaliteit op Schiphol. In de brief van 2 december jl. is aangegeven dat de capaciteit van het opembaar ministerie en de zittende magistratuur is afgestemd op het totale werkaanbod (drugs- en andere zaken).

14

Hoeveel van de drugszaken afkomstig van Schiphol zijn conform het wetsvoorstel verruiming bevoegdheden enkelvoudige kamers (28 215) voorgeleid aan de enkelvoudige kamer en hoeveel aan de meervoudige kamer?

Bij inbeslagname van 500–1000 gram nam het aantal zaken bij de enkelvoudige rechter toe van 310 in 2002 naar 512 in 2003 terwijl het aantal zaken bij de meervoudige kamer daalde van 320 naar 92. Voor de categorie 1000–1500 gram steeg het aantal enkelvoudig van 29 naar 183 terwijl het aantal meervoudige zaken daalde van 297 naar 153.

15

Wat is de strafeis tegen verdachten in bezit van 1 kilo harddrugs? Hoe hoog is de strafeis tegen verdachten van invoer van 1 kilo harddrugs? Zijn dit uniforme eisen die gelden voor het gehele openbaar ministerie?

Voor het opzettelijk voorhanden hebben van 1 kilo harddrugs met dealerindicatie wordt op basis van een richtlijn ter zake van het College van Procureurs-Generaal, in beginsel een gevangenisstraf geëist van 18 maanden. Voor de opzettelijke invoer van 1 kilo harddrugs wordt, op basis van dezelfde richtlijn, een gevangenisstraf geëist van 30 maanden. Op Schiphol is, nu zich daar praktisch geen zaken voordoen tegen personen die drugs voorhanden hebben (dealers), voorzien in een afwijkend strafvorderingsbeleid voor wat betreft de invoer van harddrugs. In geval van opzettelijke invoer van 1 kilo harddrugs wordt in beginsel 9 maanden gevangenisstraf geëist.

16

Welk effect denkt de regering te bereiken met haar voornemens en hoe lang denkt zij dat het duurt voordat de georganiseerde criminaliteit, die hun werkwijze naar aanleiding van de opsporingsmethode van overheidsfunctionarissen zal wijzigen, van smokkelmethode verandert? Ligt er een plan van aanpak om in te spelen op de gewijzigde strategieën van de georganiseerde criminaliteit?

Criminele organisaties zullen naar verwachting na een geslaagde overheidsinterventie hun strategie aanpassen. De actie die in 2001 plaatsvond en gericht was op het aanhouden van met name Nigeriaanse bolletjesslikkers leerde dat deze reactie al binnen een week kan plaatsvinden. Een mogelijke reactie waarmee rekening wordt gehouden is het uitwijken naar andere routes of het toepassen van andere smokkel-

methodes. Deze beide reacties worden uiteraard nauwlettend gevolgd en, indien nodig, wordt hierop door de diensten op Schiphol op geanticipeerd. Op voorhand blijft de douane dan ook reguliere controles uitvoeren op andere vluchten die niet aan integrale 100%-controles worden onderworpen.

17

In hoeveel gevallen heeft, conform de afspraak gemaakt tijdens het tripartite overleg van 25 september 2002 met uw ambtgenoten van de Nederlandse Antillen en Aruba, overdracht van strafvervolging plaatsgevonden van die drugskoeriers met de Nederlandse nationaliteit, zodat de vervolging kan plaatsvinden op de plaats waar de drugskoerier zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft?

In weerwil van de gemaakte afspraken, heeft er geen overdracht van strafvervolging plaatsgevonden. Achtergrond hiervan is voornamelijk het gebrek aan capaciteit in de justitieketen op de Nederlandse Antillen. Naar ik heb begrepen wordt, zo al er al in drugszaken tot vervolging kan worden overgegaan, de straf zelden geëxecuteerd.

18

Kan de regering bij de beschrijving van de alternatieven ook ingaan op de in zijn brief van 16 december 2002 aan de Eerste Kamer genoemde onderdelen van het maatregelenpakket, zoals OM-afdoeningsmodaliteiten, uitbreiding van nevenvestigingen, een beperking van de bewijsmotivering bij bekende verdachte, de betekenisvoorschriften en de stroomlijning van de procedure in hoger beroep?

Het door mij in mijn brief van 16 december 2002 aangehaalde maatregelenpakket, betreffen maatregelen die beogen de toenemende werklast van de zittende en staande magistratuur enigszins te verlichten. In dat kader moeten ook de maatregelen worden gezien, zoals in uw vraag opgesomd. Ieder voorstel voor zich zal enige bijdrage leveren aan de bedoelde verlichting, maar die verlichting is niet van zodanige omvang dat daarmee, gelet op de groei van de werklast door intensivering van de rechtshandhaving in het algemeen, ook een substantiële bijdrage kan worden geleverd ter vergroting van de verwerkingscapaciteit voor de aanpak van de problematiek op Schiphol. Daar komt bij dat het merendeel van de maatregelen pas kan worden toegepast nadat daarvoor de noodzakelijke wetgeving in werking is getreden. Op zijn vroegst zal dit 1 januari 2005 zijn of het jaar daarop.

19

Wat is thans de getalsmatige verhouding tussen «slikkers» en «dragers»? Klopt het dat het aantal dragers is toegenomen?

Op dit moment is 25,7% slikker en 74,3% bodypackers en koeriers die de drugs in hun hand- en/of ruimbagage smokkelen. Ten aanzien van deze laatste categorie koeriers is een stijging waar te nemen.

20

Klopt het dat door de opsporing en vervolging van ook andere strafbare feiten op Schiphol, de bestrijding van de drugsmokkel via Schiphol ten koste gaat van andere reguliere criminaliteit, dat daarmee een verdringing plaatsvindt en dat niet gesteld kan worden dat gevallen van reguliere criminaliteit zijn blijven liggen?

Op Schiphol is onvoldoende capaciteit beschikbaar om alle strafzaken tegen verdachten die op de luchthaven een strafbaar hebben begaan af te kunnen handelen. In zoverre wijkt Schiphol dus niet af van andere

plaatsen in Nederland en moeten er steeds prioriteiten worden gesteld. Dit jaar zullen op Schiphol ongeveer 8000 zaken aan het openbaar ministerie worden aangeboden, waarvan ongeveer 2500 drugskoeriers. Vorig jaar waren dat nog geen 6000, waarvan ruim 2100 koerierszaken.

21

Onder welke voorwaarden zullen drugsmokkelaars precies worden heen-gezonden?

Met het oog op het opsporings- en vervolgingsbelang acht ik het niet aangewezen hierop nader in te gaan. Wel kan ik u berichten dat de methode van smokkel bij het heenzenden zonder dagvaarding geen rol speelt.

22

Zal geen enkele drugskoerier meer een dagvaarding krijgen? Wanneer een deel van de koeriers een dagvaarding krijgt en een ander deel niet, hoe wordt dit dan gerechtvaardigd? Is er geen sprake van willekeur?

Zoals ik in de vijfde voortgangsrapportage al heb aangegeven zullen koeriers die niet aan de criteria voldoen om met een dagvaarding te worden heengezonden en recidivisten vervolgd blijven. Het gehele op de specifieke situatie op Schiphol toegesneden handhavingsbeleid acht ik gerechtvaardigd, vanwege de aard en omvang van de problematiek van de smokkel van drugs via de lucht naar Schiphol en de urgente situatie die daardoor is ontstaan.

23

Hoe staat de minister tegenover de mogelijke rechtsongelijkheid in de aanpak van drugssmokkel; met name de «vrijgeleide» voor personen die smokkelen in hun bagage via Schiphol, lijkt schrill te staan tegenover de aanpak van slikkers via Schiphol, bodypackers via Schiphol en smokkel via andere manieren en andere plaatsen?

Bij het heenzenden zonder dagvaarding, nadat de drugs in beslag zijn genomen, speelt de smokkelmethode geen rol. Gegeven de omvang en aard van de drugssmokkel voor koeriers via de lucht naar Nederland en de daardoor ontstane urgente situatie op Schiphol acht ik voorts het voorgestelde handhavingsbeleid te rechtvaardigen. Hierop ben ik al ingegaan in de vijfde voortgangsrapportage.

24

Betreft het heenzenden zonder dagvaarding een enkel op Schiphol toegesneden handhavingsbeleid?

Ja. Het is uitdrukkelijk alleen de bedoeling om ten aanzien van op Schiphol aangehouden drugskoeriers deze maatregel toe te passen.

25

Heeft het op Schiphol toegesneden handhavingsbeleid uitstraling op het landelijke handhavingsbeleid ten aanzien van invoer van drugs, als op andere plaatsen in Nederland de capaciteit (eveneens) tekort schiet? Is dat gewenst?

Vanwege de aard en de omvang van de problematiek van de smokkel van drugs door koeriers via de lucht naar Schiphol wordt voorzien in een toegesneden handhavingsbeleid, dat afwijkt van het landelijke handhavingsbeleid. Ik acht daarvoor, zoals aangegeven in de vijfde voortgangsrapportage, voldoende rechtvaardiging aanwezig. Het huidige

landelijke handhavingsbeleid met betrekking tot de rest van Nederland blijft gehandhaafd.

26

In hoeverre heeft het gewijzigde handhavingsbeleid consequenties voor de noodcapaciteit drugskoeriers?

Het gewijzigde beleid zal waarschijnlijk verschillende gevolgen hebben voor de noodcapaciteit. Dit is op voorhand echter lastig te voorspellen, omdat dit afhankelijk is van de resultaten en de effecten van het nieuwe beleid. In ieder geval zal voor aangehouden slikkers een beroep gedaan blijven worden op de speciale noodcapaciteit, omdat zij zich immers van de drugs moeten ontdoen. Ditzelfde geldt voor recidivisten en koeriers die niet voldoen aan de criteria om, na inbeslagneming van de drugs, zonder dagvaarding te worden heengezonden.

27

Welk beslag in tijd, mankracht en financiën heeft de afdoening van de verschillende categorieën drugskoeriers, in het algemeen op de verschillende ketenpartners ingeval een verdachte wordt aangehouden en heengezonden met een dagvaarding?

In mijn brief van 2 december jl. heb ik aangegeven welke handelingen door de verschillende ketenpartners moeten worden verricht, indien een drugskoeriers met een dagvaarding wordt heengezonden. Met toepassing van het huidige beleid en met de beschikbare capaciteit kunnen door de ketenpartners 200 drugskoeriers per maand worden afgehandeld.

28

Is de minister van mening dat de voorwaardelijke opzet ook bij drugs-smokkel met bagage van toepassing is (aanmerkelijke kans arrest)?

Ja. De voorwaardelijk opzet speelt bij koerierszaken inderdaad een rol. Dit neemt niet weg dat dit voorwaardelijk opzet op basis van de feiten en omstandigheden moet worden bewezen, welke, zo leert de praktijk, vele varianten kennen.

29

Is bij bolletjesslikkers het bewijs van opzet altijd op voorhand aanwezig?

Op het moment dat is vastgesteld dat de verdachte daadwerkelijk drugs in zijn lichaam heeft, hetgeen blijkt wanneer hij zich tijdens zijn inverzekeringstelling in de speciale noodvoorziening daarvan ontdoet, is het bewijs veelal wel rond. Het komt daarnaast ook voor dat een bolletjesslikker naast de drugs in zijn lichaam ook drugs in zijn (hand-)bagage heeft.

30

Is het justitiële proces dat hier wordt beschreven niet het normale juridische proces dat bij de vervolging van elke verdachte gevolgd moet worden?

Ja, doch een verschil met vergelijkbare zaken, is het volume waarin deze, merendeels niet eenvoudige zaken, zich op Schiphol voordoen.

31

Is het de bedoeling dat ook bolletjesslikkers, bij wie opzet op voorhand wel bewezen is, zonder dagvaarding heen te zenden?

Het uitgangspunt is een stofgerichte benadering. De nadruk ligt derhalve op het afpakken van de verdovende middelen en niet op de vervolging

van de betreffende koerier. Het al dan niet vervolgen is niet afhankelijk van de door de koerier gebruikte smokkelmethode, maar van de door het College van Procureurs-Generaal vastgestelde criteria. Hierop zal ik gegeven het opsporings- en vervolgingsbelang niet nader ingaan.

32

Hoeveel manuren in de hele strafrechtsketen zijn er gemoeid met de behandeling van een dagvaarding en terechtzitting?

De Zittende Magistratuur kent de zgn. Lamicie-normen. Die houden in dat per activiteit, zoals bijvoorbeeld het uitspreken vonnis een bepaalde standaard tijdsduur is genormeerd. Deze normering vormt, met andere factoren, zoals het aantal te behandelen zaken, de basis voor toedeling van middelen. Andere ketenpartners kennen niet een dergelijke (landelijk) vastgestelde normering. Het verschil in benodigde tijd en menskracht heb ik in algemene zin in de brief van 2 december jl. proberen aan te geven door weer te geven de verschillen in te verrichten werkzaamheden tussen de verschillende categorieën. Kern daarbij is dat het heenzenden met dagvaarding, met uitzondering van de detentiecapaciteit, slechts in beperkte mate tot efficiency-winst leidt voor de ketenpartners

33

Kan de regering aangeven wat de gevolgen voor het justitiële systeem precies zijn, wanneer wel elke aangehouden drugskoerier een dagvaarding krijgt?

Op het moment dat wordt aangevangen met de integrale 100%-controles op de grootste risicovluchten (dit zullen in eerste instantie 14 per week zijn) kan niet worden uitgesloten dat op basis van de schatting in de criminaliteitsbeeldanalyse 10 tot 50 drugskoeriers per vlucht worden aangehouden, terwijl met de huidige capaciteit in de justitieketen maximaal 50 per week kunnen worden afgehandeld. Het laat zich derhalve raden wat er gebeurt op het moment dat in 1 week tijd 140 tot 700 drugskoeriers worden aangehouden.

34

Kan de regering garanderen dat personen die drugs op, in of bij het lichaam vervoeren, vervolgd blijven worden?

Kortheidshalve verwijs ik naar het antwoord op vraag 21.

35

Hoeveel van de aangebrachte drugszaken hebben in 2002 en in 2003 geleid tot een veroordeling en hoeveel zaken hebben in 2002 en 2003 geleid tot een vrijspraak?

Van de 1969 eindvonnissen in 2002 hebben er 1935 geleid tot strafoplegging (98%), 21 tot vrijspraak (1%) en werd er in 13 zaken anders gevonnist. Van de 2100 vonnissen 2003 (tot 1 december) waren er 2045 strafopleggingen (97%) en 30 vrijspraken (1%) en 25 andere vonnissen.

36

Zullen koeriers zonder dagvaarding worden teruggezonden naar het land waar zij vandaan komen of zullen zij binnen Nederland worden heengezonden?

Alleen drugskoeriers die niet over de Nederlandse nationaliteit beschikken en die worden heengezonden, wordt de toegang tot Nederland geweigerd en uit Nederland verwijderd. Koeriers met de Nederlandse nationaliteit

kan de toegang tot Nederland niet worden geweigerd, noch kunnen zij uit Nederland worden verwijderd.

37

Kan de minister uiteenzetten welke categorieën drugskoeriers hij precies onderscheidt?

Drugskoeriers kunnen op verschillende manieren de drugs smokkelen: op of in het lichaam en in de hand- en ruimbagage, dan wel een combinatie van deze methoden.

38

Kan de regering nader specificeren welke bepaalde categorie drugskoeriers zonder dagvaarding zullen worden heengezonden? Om welk percentage van het totale aantal drugskoeriers gaat het? Wordt hierin onderscheidt gemaakt naar aard van de koerier (bolletjesslikkers of overigen), eenvoudige bewijsbaarheid van het strafbare feit, hoeveelheid gesmokkelde drugs, recidive, dan wel een combinatie daarvan?

Kortheidshalve verwijs ik naar de antwoorden op vraag 21.

39

Betreffen de integrale 100%-controles alle vluchten uit Suriname en de Antillen naar Nederland? Zo neen, welk deel van de vluchten zal 100% integraal gecontroleerd worden? Verwacht de regering dat een incidentele integrale 100%-controle op vluchten uit Suriname en de Nederlandse Antillen afdoende zal zijn om de toevloed van drugs uit deze landen grotendeels te stoppen?

In de vijfde voortgangsrapportage heb ik al aangegeven dat in ieder geval integrale 100%-controles zullen worden uitgevoerd op de grootste risico-vluchten, afkomstig van bestemmingen waarvan het vermoeden bestaat dat stelselmatig drugs naar Nederland worden vervoerd. Het lijkt mij voorts niet wenselijk om in de beantwoording de handhavingsstrategie achter het voorgenomen beleid in de openbaarheid te brengen. Dit zou immers onevenredige schade toebrengen aan de aanpak van de drugs-smokkel via Schiphol.

40

Kan de minister garanderen dat bolletjesslikkers vervolgd blijven worden bij 100% controles?

Nee. Kortheidshalve verwijs ik naar het antwoord op vraag 21.

41

Wat gebeurt er met een drugskoerier die smokkelt via bagage, maar die niet via een 100% controle tegen de lamp loopt, maar bijvoorbeeld via een andere vliegroute?

Het beleid geldt ten aanzien van alle drugskoeriers die op Schiphol worden aangehouden. Dit betekent dat koeriers die tijdens reguliere controles op Schiphol worden aangehouden op gelijke wijze zullen worden behandeld als koeriers die tijdens een integrale 100%-controle worden aanhouden.

42

Kan de regering aangeven welke alternatieven voor bestrijding van de drugscriminaliteit er zijn om de verwerkingscapaciteit in verhouding te brengen met het verwachte aantal aan te houden drugskoeriers bij integrale 100%-controles?

Ten behoeve van de toestandkoming van de vijfde voortgangsrapportage is nadrukkelijk naar alternatieven gezocht. Een alternatief dat duidelijk de voorkeur zou genieten boven de aanpak zoals nu verwoord in de voortgangsrapportage is een brongerichte aanpak. Daarmee bedoel ik het voorkomen dat de drugs binnen de grenzen van het Koninkrijk worden gebracht en het voorkomen van het transport van de drugs vanaf de Nederlandse Antillen en andere landen in het Caribische gebied naar Nederland. De urgentie van de problematiek op Schiphol staat echter niet toe af te wachten totdat afdoende maatregelen zijn getroffen om een brongerichte aanpak te realiseren. Dit neemt niet weg, dat ik in overleg met de Antilliaanse autoriteiten zal blijven trachten aldaar de noodzakelijke voorzieningen te creëren, desnoods, in het uiterste geval, door het instellen van een vluchtverbod. Een ander alternatief zou zijn verdere uitbreiding van de ketenpartners op Schiphol. Hiervoor zouden extra middelen nodig zijn, waarin niet is voorzien en welke mogelijk ten koste zouden gaan van andere (prioritaire) handhavingsvraagstukken en -achterstanden in Nederland. Hetzelfde geldt voor herprioritering van taken waarmee de diensten op Schiphol zijn belast door middel waarvan extra capaciteit zou kunnen worden ingezet. Gegeven mede het overleg met uw Kamer over het Regeerakkoord en het Veiligheidsprogramma zijn dit voor het Kabinet geen alternatieven voor de aanpak van de drugsproblematiek op Schiphol.

43

Als de 100 % controles succesvol blijken, is er daarna een punt vastgesteld waarop men de dagvaarding van alle drugskoeriers weer ter hand neemt?

Het is van belang om betrekkelijk snel na de start met de stofgerichte aanpak een eerste evaluatie te houden en deze ook regelmatig daarna te laten plaatsvinden, teneinde het resultaat en effectiviteit te beoordelen. De mate van succes en de mate waarin de stofgerichte aanpak kan bijdragen aan oplossingen zijn mede bepalend voor de continuering. Vanuit het oogpunt van effectiviteit van de aanpak is het niet wenselijk te spreken over een punt (in tijd of anderszins) waarop de dagvaarding van alle drugskoeriers weer ter hand zal worden genomen. Het moge duidelijk zijn dat dat wel in de rede ligt.

44

Hoeveel vliegtuigen zijn bij de op 25 november 2003 gehouden integrale 100% controle gecontroleerd, hoeveel passagiers waren in de afzonderlijke vliegtuigen aanwezig, hoeveel drugs is er in beslag genomen bij de slikkers, bij de duwers, bij de body-packers, bij de bagages en in het vliegtuig zelf? Hoeveel verdachten zijn bij deze 100% controle aangehouden en hoeveel personeel is hiervoor ingezet en voor hoe lang?

Op 25 november jl. heeft een tweetal proef integrale 100%-controles plaatsgevonden. Het betroffen twee vliegtuigen, waarin 260 respectievelijk 187 passagiers zaten. Het is op dit moment nog niet bekend hoeveel drugs er precies in beslag zijn genomen, omdat het merendeel van de aangehouden drugskoeriers bolletjesslikkers betrof. Naast in totaal 10 bolletjesslikkers is bij 5 koeriers drugs in de ruimbagage aangetroffen, bij 2 in de handbagage en hadden 2 naast geslikte bolletjes ook nog drugs in hun handbagage (totaal 19 aanhoudingen). Naast de drugs bij drugskoeriers is nog 3 kilo drugs aangetroffen achter een paneel in het vliegtuig. Ten behoeve van de controles en van de afhandeling daarvan zijn 110 douanemedewerkers per vliegtuig ingezet (90 fte 4,5 uur per fte en 20 fte voor 8 uur per fte). Dit grote aantal medewerkers is nodig om zo snel mogelijk de controles uit te voeren, waardoor zoveel als mogelijk verstoring van de bedrijfsprocessen op Schiphol kan worden voorkomen. Door de ingezette

medewerkers zijn alle passagiers, hun handbagage en ruimbagage, cabinepersoneel, vracht en het vliegtuig zelf (binnen en buiten) gecontroleerd.

45

Houden de 100%-controles ook in dat elke passagier op een risicovlucht zal worden gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van bolletjes in het lichaam?

Ja.

46

Wat is de maximale termijn waarvoor deze maatregel geldt?

Kortheidshalve verwijs ik naar het antwoord op vraag 43.

47

Is het bij een niet-veroordeling van een persoon die smokkelt via bagage juridisch mogelijk maatregelen te treffen als ontzegging van de toegang tot Nederland of plaatsing op een zwarte lijst?

Drugskoeriers die niet over de Nederlandse nationaliteit beschikken en tijdens de 100%-controles zonder dagvaarding worden heengezonden, worden ingevolge artikel 3, eerste lid, onder b, van de Vreemdelingenwet de toegang tot Nederland geweigerd en uit Nederland verwijderd. Tegelijkertijd vindt van alle koeriers registratie plaats door de Koninklijke Marechaussee. Deze registratie dient er toe deze koeriers voor de douane (als recidivist) herkenbaar te maken, indien zij weer met drugs Nederland willen binnen reizen. Ook zullen de relevante gegevens van de koeriers aan luchtvaartmaatschappijen verstrekt gaan worden. Het is de bedoeling dat de betrokken luchtvaartmaatschappijen maatregelen treffen om recidive te voorkomen, waaronder het voor een bepaalde periode weigeren van vluchten van en naar bepaalde bestemmingen.

48

Hoeveel kilo drugs is in 2002 en in 2003 in beslag genomen door het Hit And Run Containerteam (HARC-team)?

Het CargoHARC-team Schiphol betreft een samengesteld team van personeel van het district Koninklijke Marechaussee Schiphol, de belastingdienst FIOD-ECD, kantoor Schiphol en de Belastingdienst, Douane-West, locatie Schiphol. Door dit team zijn in 2002 de volgende hoeveelheden drugs in beslag genomen:

Cocaine: 927 703 gr.
Heroïne: 175 gr.
Hashish: 6 512 gr.
Marihuana: 56 444 gr.
XTC: 155 849 gr.
Paddo's: 14 534 gr.
Amphetamine: 3 033 gr.
Overig: 3 960 gr

In 2003 de volgende:

Cocaine: 2 091 498 gr.
Heroïne: 2 126 gr.
Hashish: 85 332 gr.
Marihuana: 241 964 gr.
XTC: 28 200 gr.
Paddo's: 2 080 gr.

Amphetamine: 70 gr.
Overig: 8 962 gr.

49

In hoeveel gevallen in 2002 en in 2003 heeft de bewijsvoering ertoe geleid dat een verdachte niet tijdens de in verzekeringstelling met een dagvaarding kon worden heengezonden en in hoeveel gevallen in 2002 en in 2003 kon de verdachte vanwege de bewijsvoering pas tijdens de voorlopige hechtenis worden heengezonden met een dagvaarding?

Nagenoeg alle koeriers worden niet tijdens de periode van in verzekeringstelling met een dagvaarding worden heen gezonden.

50

Wat gebeurt er met die mensen die, nadat zij reeds eerder zijn betrap op de smokkel van drugs en zijn heengezonden zonder dagvaarding, voor een tweede keer op Schiphol worden gepakt met drugs in bagage dan wel in hun lichaam? Worden deze mensen dan opnieuw heengezonden?

Uitgangspunt is dat het heenzenden zonder dagvaarding niet zal gelden voor recidivisten.

51

Klopt het dat de minister het voornemen heeft, alleen die verdachten die harddrugs in hun (hand)bagage vervoeren heen te zenden zonder een dagvaarding en dat verdachten bij wie drugs in en op het lichaam zijn aangetroffen, vanwege de eenvoud van het bewijs, wel strafrechtelijk zullen worden vervolgd?

Kortheidshalve verwijs ik naar het antwoord op vraag 21 en 22. Het enkele feit dat een strafzaak tegen koeriers die de drugs in of op het lichaam bewijstechnisch van eenvoudigere aard is, rechtvaardigt niet dat zij wel zouden worden vervolgd en koeriers die op andere wijze de drugs smokkelen niet.

52

Hoeveel extra harddrugs verwacht de minister bij uitvoering van zijn voornemens extra in beslag te nemen? Om hoeveel extra verdachten zou het gaan ongeveer gaan?

De stofgerichte aanpak is er op gericht zoveel mogelijk drugs in beslag te nemen. In hoeverre dit zal leiden tot een verhoging van de hoeveelheid in beslag genomen drugs en een toename van het aantal aanhoudingen, is afhankelijk van de mate waarin het beoogde afschrikwekkende effect tot stand komt. Het is daarom op voorhand moeilijk een inschatting daarvan te maken. Desalniettemin kan, op basis van de schattingen in de CBA, niet worden uitgesloten dat op vluchten die 100% gecontroleerd worden tussen de 10 en 50 koeriers worden aangehouden. De verwachting is dat door de sterk toegenomen pakkans het aantal koeriers op de betreffende vluchten snel sterk zal dalen. In het begin van de actie zal derhalve waarschijnlijk meer drugs in beslag worden genomen dan normaal. Daarna zal wellicht na een succesvolle interventie een heel beperkte hoeveelheid drugs over blijven.

53

Kan de regering de Kamer een gedegen onderbouwing doen toekomen van deze verwachtingen en aangeven waarom deze verwachtingen effectief zullen zijn bij de bestrijding van de drugskoeriers op Schiphol?

In de wereld van de drugssmokkel en -handel gaat het om het financieel gewin. Dat is waar de organisatoren zich door laten leiden. Dit in combinatie met de geschatte omvang van de problematiek op Schiphol heeft het Kabinet er toe gebracht over te gaan tot intensivering van een stofgerichte aanpak, waarbij de nadruk ligt op het in beslag nemen van zoveel mogelijk drugs. De controles worden tot een zodanig niveau opgevoerd dat daadwerkelijk een ontmoedigend effect wordt bereikt. Immers, naarmate de kans dat de drugs in beslag worden genomen zo groot is geworden dat het financieel niet meer aantrekkelijk is om de drugs via Schiphol te smokkelen, zal dit naar verwachting effect hebben op de hoeveelheid drugs die via de lucht naar Nederland worden gesmokkeld.

54

Wat gebeurt er met die verdachten die niet over de Nederlandse nationaliteit beschikken, nadat de drugs in beslag is genomen en zij niet strafrechtelijk vervolgd zullen worden?

Drugskoeriers die niet over de Nederlandse nationaliteit beschikken, wordt, nadat de drugs in beslag zijn genomen, zoals dat thans ook al het geval is, de toegang tot Nederland geweigerd. In het geval zij zonder dagvaarding worden heengezonden, worden zij uit Nederland verwijderd en wordt een aantekening in het paspoort gemaakt, waaruit blijkt dat hen de toegang tot Nederland is geweigerd. De koeriers die zijn uitgezet zullen voorts in het nationaal opsporingsregister worden gesignaleerd voor de duur van 1 jaar. Daar bovenop vindt registratie plaats door de Koninklijke Marechaussee, zoals al aangegeven in het antwoord op vraag 47.

55

Welke maatregelen worden ten aanzien van het reisdocument genomen om recidive te voorkomen?

In de vijfde voortgangsrapportage is aangegeven dat nader wordt bezien welke mogelijkheden in het kader van de Paspoortwet zouden kunnen worden geschapen om de komst van drugskoeriers tegen te gaan. Het maken van een aantekening in een paspoort behoort daar niet toe. Een dergelijke aantekening zou de houder van het paspoort kenmerken als vermoedelijke dan wel veroordeelde wetsovertreder, en dan niet alleen ten overstaan van controle- en opsporingsautoriteiten, maar ook van andere personen en instanties waarbij het paspoort als identiteitsdocument wordt gebruikt. Nog afgezien van de privacyaspecten kan dit negatieve gevolgen hebben voor de betrokkene, die niet zijn beoogd. Daarom zullen, zoals ik al eerder heb aangegeven, de gegevens van personen bij wie drugs zijn aangetroffen worden verstrekt gaan worden aan de betrokken luchtvaartmaatschappijen. Het is bedoeling dat zij maatregelen treffen ter voorkoming van recidive, waaronder het voor een bepaalde periode weigeren van de vlucht van en naar bepaalde bestemmingen. Daar bovenop vindt registratie plaats door de Koninklijke Marechaussee.

In aanvulling hierop zal verder onderzoek plaatsvinden naar de mogelijkheden om verdachten met de Nederlandse nationaliteit het reizen te verbieden. Dit onderzoek zal een brede doelstelling hebben. Niet alleen de juridische mogelijkheden van de Paspoortwet, maar ook meer praktische oplossingen, zoals een registratiesysteem, zullen in ogenschouw worden genomen. Voorts worden de mogelijkheden bezien om binnen het Nederlandse strafrecht het opleggen van een reisbeperking als bijkomende straf of als bijzondere voorwaarde op te leggen.

Hoe is door de Tweede Kamer vooraf te controleren welke drugskoeriers wel en welke niet zonder dagvaarding zullen worden heengezonden?

Kortheidshalve moge ik verwijzen naar de antwoorden op vraag 21 en 22.